

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 469. Quid sit purgatio vulgaris, & quotuplex olim fuerit in usu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

2. Resp. Ad secundum: si in purgatione sibi indicta deficiat infamatus, vel quia jurare noluit, vel quia compurgatores idoneos adhibere neglexit, aut quia nulli fidunt, vel nolunt pro illo facere juramentum credulitatis, eò quòd propter illius malam famam non credant illum verum jurare, multo que magis si in purgatione perjurium commiserit, tanquam de crimine convictus sit puniendus. *cit. c. inter §. fin. c. de hoc. & c. insinuat. de Simon.* eò quòd præsumptio verisimilis delicti orta ex infamia rei, reo in purgatione deficiente, transit in violentiam, vi cujus iudex procedere potest ad sententiam, & infligere pœnam, saltem extraordinariam, & juxta aliquos etiam ordinariam, Menoch. *L. §. presump. 41. n. 3.* Farin. *pr. crim. q. 86. n. 5.* circa quòd postremum notandum ex Diaz. apud Pirh. *h. t. n. 37.* clericum propter defectum in purgatione commissum degradatum, & curiæ sæculari traditum non posse à Iudice sæculari pœnâ ordinariâ criminis, quâ laicus convictus de eo delicto puniretur, puniri, eò quòd clericus non verè, sed solum interpretativè sit convictus de illo crimine, pro quo jure civili non imponitur pœna ordinaria, nisi claris probationibus, vel propria confessione sit convictus, exceptâ hæresi. Pirh. *l. c.*

Quest. 468. An & quando accusatus semel de crimine peractâ desuper legitime purgatione de eodem denuo accusari possit?

Resp. Ordinariè & regulariter id fieri non potest, tum quia quærere de eodem ejusdem ho-

minis delicto est contra textum. *c. licet. ff. nante; caupones &c.* tum quia jusjurandum non minoris auctoritatis est quam res judicata. *L. jusjurandum. ff. de jurejur.* Gl. in *c. Mennam.* Host. in *c. licet. h. t. num. 6.* Dixi: ordinariè loquendo. nam responsio plures patitur limitationes, ac primò quidem id fieri potest, si peractâ purgatione, concurrentibus novis indicis, nova infamia suborta, vel accusator adest. Abb. in *c. ex tuarum. h. t. num. 5.* Item, si quis suam aut suorum injuriam prosequatur. *L. si cui. §. 2. ff. de accusat.* vel ostendat infamatum purgando se pejerasse. *L. admonendi. ff. eod.* aut priorem accusatorem fuisse prævaricatum. *L. prævaricationis. §. 1. de prævaricat.* Goffred. in *L. fin. C. de rebus cred.* Host. in *cit. c. fin. num. 6.* & ita quòd ad has limitationes omnes, Pirh. *h. t. num. 36.* Et hæc de purgatione in canonica dicta sufficiant, eò quòd, etsi in officio inquisitiones adhuc vigere videatur, extra illud tamen multum in consuetudinem abiisse hodiernum notetur, præsertim quòd ad Clericos & Judices ecclesiasticos, etiam ubi ii gravi infamiâ & vehementi suspitione criminum laborant, quòd Judicium illorum tepiditati & negligentia adscribit Pirh. *h. t. num. 39.* vel quia, ut Diaz. in *præf. crim. canon. c. 152. num. 5.* modernis temporibus difficulter inveniantur idonei compurgatores, dum viri probi videntes corruptionem hujus temporis, & statûs clericalis deformationem, nisi bene notam habeant clerici purgandi vitam, nolint subire onus compurgatorum.

TITULUS XXXV.

De Purgatione Vulgari.

Quest. 469. Quid sit purgatio vulgaris, & quotuplex fuerit olim in usu?

Resp. Purgatio vulgaris sic dicta, quòd superstitione & moribus vulgi ut plurimum introducta, nullòque jure firmata, pro temporum gentiumque ac rituum varietate varia fuit olim, & præter monomachiam seu singulare certamen duorum, quò de crimine accusatus cum accusatore etsi ætate, viribus, armorumque tractandorum petitiâ inter se dispares, innocentiam tamen præsidio consili congruebat, ita ut in eo victus haberetur pro reo, victor pro innocente. Reinaud. *de calum. f. 3. c. 2. q. 4.* ratio purgandi se ferè triplex fuit, nimirum per ignem, aquam ferventem, & aquam frigidam. Gonz. in *c. fin. h. t. num. 5.* Reinaud. *l. c. num. 5.* per ignem quidem, dum criminis insimulatus vel aliàs de eo suspectus rogum subibat, vel prunas aut vomerem aliudve ferrum ignitum & candens manibus contrectabat, vel pedibus calcabat, indeque læsus pro convicto habebatur. Per aquam ferventem seu bullientem, in quam accusatus vel infamatus immitens brachium, si omnino illæsum extrahebat, habebatur innocens, præsertim ubi adhiberentur exorcismi & orationes. Gonz. *l. c. num. 6.* per aquam frigidam certo ritu consecratam, in quam purgandus manu dextrâ ad pedem sinistrum, & pede sinistro ad dextram alligato immisus, si mergeretur, insons, si supernataret reus credebatur & declarabatur, qui modus potissimum adhibebatur sagis, & hodiernum quandoque adhibetur à Judicibus aliqui-

bus illicitè sagis ad illam probam provocantibus. Præter quos modos purgandi se fuit quoque olim usitatus frequenter per celebrationem missæ & summationem Eucharistiæ, de quo Concilium Wormatiense relatum in *c. sepe. 2. q. 3.* ubi statuitur, ut, si fiant furta in monasterio, & ea committentes ignorentur, missa ab Abbate celebretur, vel ab alio ejus jussu, quâ finita, omnes Fratres communicent dicentes: *Corpus Domini sit mihi ad probationem hodie.*

Quest. 470. An istiusmodi modi se purgandi à crimine sint aut fuerint liciti?

Resp. Primò in genere: tamen si olim fuerint, qui illos honestos, & Christianis valde congruentes pronunciant & propugnant, hodiernum tamen cum D. Th. 2. 2. q. 95. a. 8. ad 3. Suar. *de irreligios. c. 3. num. 8.* Less. *L. 2. de f. & f. c. 45. num. 3.* passim tanquam illiciti rejiciuntur à Theologis & Canonistis alicujus nominis, & ab ipsis S. S. Canonibus tanquam superstitiosi, præsumptuosi, quin & à vulgo instinctu diaboli inventi & induci reprobantur. *c. Mennam. §. fin. c. consulisti. 2. q. 5. c. sententiam. ne clerici vel monach. c. ex tuarum. de purg. can. & c. fin. h. t.* cum, præterquam gentilitalis ritus redoleant, tentationem Dei continere videantur, dum ad ejus extraordinariam providentiam & miraculum per eos temerè recurritur: unde & sæpe in iis innocentes succumbunt & puniuntur, & nocentes casu, fraude vel occultâ dæmonis cooperatione innocentes declarantur. *c. 2. h. t.* Host. in *Sum. h. t. num. 1. & 2.* Gonz. *c. fin.*